

Hanna Sarkkinen vas

Kirjallinen kysymys translain uudistamisesta ja transihmisten oikeuksista

Eduskunnan puhemiehelle

Viime hallituskaudella jo valmistelussa ollut translain uudistaminen kaatui hallituksen tahdon puutteeseen syksyllä 2014. Uuden hallituksen tulisi viedä translain uudistamista mahdollisimman nopeasti eteenpäin ja tuoda eduskunnalle tarvittavat lakimuutokset. Tarvittavaa valmistelutyötä lainsäädännön muuttamiseksi on jo tehty viime hallituskaudella, joten asiassa olisi mahdollista edetä nopeasti.

Sukupuoltaan korjaavien ihmisten oikeuksia loukkaava nykyinen translaki on uudistettava pikaisesti. Suomen hyväksymien kansainvälisten suositusten mukaan sukupuolen juridisen vahvistamisen eli henkilötodistuksen sukupuolimerkinnän muuttamisen prosessin on oltava nopea, avoin ja sujuva ja kunnioitettava ihmisten yksityisyyttä ja ihmisarvoa. Suomea on toistuvasti kehoitettu poistamaan laista ihmisoikeuksia loukkaavat ehdot juridisen sukupuolen vahvistamiselle. Asiaan ovat puuttuneet esimerkiksi Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu ja YK:n CEDAW-komitea.

Suomen nykyinen translaki loukkaa transihmisten perustavanlaatuisia ihmisoikeuksia ja altistaa heidät syrjinnälle. Henkilön, joka haluaa vahvistaa juridisen sukupuolensa, on todistettava olevansa lisääntymiskyvytön, esitettävä pitkiin tutkimuksiin perustuva lääketieteellinen selvitys ja suostuttava siviilisäädyn muutoksiin.

Transihmisiä ei saisi pakottaa sterilisaatioon, läpikäymään nöyryyttäviä tutkimuksia tai eroamaan puolisostaan sukupuolen korjauksen vuoksi. Uuden translain tulee kunnioittaa itsemääräämisoikeutta, ja juridinen sukupuoli tulee voida muuttaa omalla ilmoituksella.

Suomen tulee pikaisesti uudistaa translaki ja lopettaa transihmisten oikeuksien loukkaaminen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo edistää transihmisten ihmisoikeuksien toteutumista ja

milloin hallitus aikoo tuoda eduskunnalle esityksen translain muuttamisesta?

Kirjallinen kysymys KK 70/2015 vp

Helsingissä 25.6.2015

Hanna Sarkkinen vas